

USNESENÍ

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Jany Knotkové a soudců Mgr. Zdeňka Váni a JUDr. Kateřiny Kodetové ve věci

žalobkyně: **Plzeňské městské dopravní podniky, a. s.**, IČO 25220683
sídlem Denisovo nábřeží 920/12, Východní předměstí, 301 00 Plzeň
zastoupená advokátkou JUDr. Sylvií Sobolovou, Ph.D.
sídlem Jungmannova 745/24, 110 00 Praha

proti

žalovanému: **Státní fond dopravní infrastruktury, IČO 70856508**
sídlem Sokolovská 1955/278, 190 00 Praha 9

o zaplacení 72.054.200 Kč s příslušenstvím

o odvolání žalobkyně proti usnesení Obvodního soudu pro Prahu 9 ze dne 13. prosince 2023 č. j. 40 C 317/2023-21

takto:

Usnesení soudu prvního stupně se mění tak, že se řízení nezastavuje.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se podanou žalobou domáhá zaplacení částky 72.054.200 Kč s příslušenstvím. Dne 2. 12. 2020 byla mezi žalovanou, jakožto poskytovatelem, a žalobkyní, jakožto příjemcem, uzavřena rámcová smlouva o financování projektu Rekonstrukce vozovny tramvají Slovany, Plzeň, ev. č. 532 375 0003. Žalovaná se touto smlouvou zavázala žalobkyni postupně (formou zálohových plateb odpovídajících žádostem žalobkyně o platby) na shora uvedený projekt uvolňovat finanční prostředky. Ačkoliv žalobkyně dostala smluvními podmínkami, na poslední žádost o platbu v částce 135.575.999,99 Kč ze dne 18. 11. 2022 žalovaná plnila pouze částečně, a to dne 16. 12. 2022 částkou 63.521.799,99 Kč. K úhradě tak stále zbývá částka 72.054.200 Kč.
2. Napadeným usnesením rozhodl soud prvního stupně tak, že se řízení zastavuje (výrok I.) a že žalobkyně je povinna žalované zaplatit na náhradě nákladů řízení částku 300 Kč do tří dnů od právní moci usnesení (výrok II.). Své rozhodnutí odůvodnil tím, že není nadán pravomocí k projednání a rozhodnutí věci (§ 7 o. s. ř.), neboť spor mezi účastníky nevyplyvá z poměrů práva soukromého, ale práva veřejného, jelikož žalobkyně se domáhá proplacení prostředků z fondů Evropské unie, jejichž proplácení zajišťuje právě žalovaná. Daný spor či jinou právní věc nelze rozhodnout za podmínek uvedených v části páté o. s. ř., ani neexistuje jiná speciální zákonná úprava, která by umožnila věc projednat a rozhodnout v občanskoprávním řízení. Soud prvního stupně proto z důvodu nedostatku jeho pravomoci k projednání a rozhodnutí věci, která je zároveň neodstranitelnou podmínkou řízení, řízení zastavil.
3. Proti tomuto usnesení podala žalobkyně včasné odvolání, ve kterém zejména nesouhlasila se závěrem soudu prvního stupně, že k projednání a rozhodnutí věci nemá pravomoc. Žalobou uplatněný nárok totiž vychází z poměrů soukromého práva, konkrétně z nepojmenované smlouvy ve smyslu § 1746 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále jen „o. z.“ nebo „občanský zákoník“). Na právní úpravu obsaženou v občanském zákoníku odkazují i žalovanou vydaná Pravidla pro financování z rozpočtu Státního fondu dopravní infrastruktury a dále ani zákon č. 104/2000 Sb., o státním fondu dopravní infrastruktury (dále jen „zákon o SFDI“) nikde nestanovuje, že by žalovaná při poskytování příspěvku na dopravní infrastrukturu vykonávala působnost v oblasti veřejné správy, přičemž zároveň neobsahuje žádné ustanovení,

Shodu s prvopisem potvrzuje S.K.

ze kterého by vyplývalo, že o poskytnutí příspěvku vede správní řízení a namísto vydání správního rozhodnutí se žadateli uzavírá veřejnoprávní smlouvu. Zároveň je pro účely určení povahy právního jednání irelevantní, že konečným zdrojem financování podpořeného projektu jsou fondy Evropské unie, neboť i smlouvy o poskytování podpory z veřejných zdrojů mohou mít soukromoprávní základ. Žalobkyně dále namítla, že účastníkům nebyla dána možnost vyjádřit se ke změně názoru soudu prvního stupně na otázku civilní pravomoci a v napadeném usnesení nebyl označen příslušný orgán, kterému má být věc po právní moci postoupena.

4. Odvolací soud přezkoumal ve smyslu ustanovení § 212 a § 212a o. s. ř. napadené usnesení i řízení, které předcházelo jeho vydání, aniž nařizoval jednání (§ 214 odst. 2 písm. c/ o. s. ř.), a dospěl k závěru, že odvolání je důvodné.
5. Podle § 7 odst. 1 o. s. ř. v občanském soudním řízení projednávají a rozhodují soudy spory a jiné právní věci, které vyplývají z poměrů soukromého práva, pokud je podle zákona neprojednávají a nerozhodují o nich jiné orgány.
6. V daném případě se jedná o nárok na zaplacení částky 72.054.200 Kč z titulu rámcové smlouvy o financování projektu Rekonstrukce vozovny tramvají Slovany, mezi účastníky řízení uzavřené dne 2. 12. 2020. Pro určení, zda je soud prvního stupně nadán pravomocí tento spor projednat a rozhodnout, je tak v souladu se shora citovaným ustanovením § 7 odst. 1 o. s. ř. stěžejní postavit najisto, zda výše uvedená rámcová smlouva o financování mezi účastníky řízení založila soukromoprávní či veřejnoprávní poměr, resp. jaká je v tomto smyslu povaha žalobou uplatněného nároku. Zaprvé, rámcová smlouva o financování byla uzavřena, jak vyplývá z jejího znění, podle § 1746 odst. 2 o. z., přičemž na jejím základě se žalovaná zavázala žalobkyni k financování projektu Rekonstrukce vozovny tramvají Slovany po celou dobu jeho realizace *ze svého rozpočtu* poskytnout finanční prostředky maximálně do výše 720.542.000 Kč, určené na předfinancování způsobilých výdajů projektu, které mají být kryty schváleným příspěvkem z fondů Evropské unie. Zadruhé, dle Pravidel pro financování ze Státního fondu dopravní infrastruktury, vydaných v souladu se Statutem Státního fondu dopravní infrastruktury, schváleným usnesením vlády č. 1034 ze dne 23. 11. 2016 a po schválení Výborem usnesením č. 1518 ze dne 12. 12. 2023 tak, jak předpokládá ustanovení § 2 odst. 2 písm. f) zákona o SFDI, konkrétně jejich čl. 5.1., se smlouva o financování uzavírá podle občanského zákoníku. Zatřetí, dle čl. 3.4.1. Pravidel pro financování ze Státního fondu dopravní infrastruktury není rozhodování Výboru o schválení příspěvku na financování akce správním řízením ve smyslu platné a účinné právní úpravy a proti tomuto rozhodnutí není přípustný opravný prostředek. Začtvrté, ze žádného ustanovení zákona o SFDI, a především ani z jeho § 3 týkajícího se náležitostí smluv o financování, nelze dovodit, že by žalovaná při poskytování financování vykonávala působnost v oblasti veřejné správy. Na základě výše vypočtených argumentů nelze dospět k jinému závěru, než že žalovaný nárok je soukromoprávního charakteru, neboť právě smlouva o financování byla uzavřena dle občanského zákoníku, tedy předpisu soukromého práva. V daném případě byl totiž mezi účastníky řízení smlouvou o financování založen soukromoprávní poměr, založený na vzájemné dohodě a oboustranně sjednaných podmínkách jejího plnění (srov. např. usnesení Městského soudu v Praze ze dne 27. 2. 2023, č. j. 6 A 19/2021-72). V rozporu s tímto závěrem není ani skutečnost, že žalovaná byla zřízena zákonem (konkrétně zákonem o SFDI), neboť v daném případě nevystupuje ve vrchnostenské pozici. Pro úplnost odvolací soud dodává, že je zcela nepodstatné, že výdaje projektu jsou kryty schváleným příspěvkem z fondů Evropské unie, neboť jak již bylo v tomto bodě odůvodněno uvedeno (a zvýrazněno kurzívou) výše, žalovaná se ve smlouvě zavázala žalobkyni poskytovat finanční prostředky ze svého rozpočtu; otázka krytí jejích výdajů je pak ve vztahu k řešenému problému bez významu. Soud prvního stupně proto pochybil, když uzavřel, že spor nevyplyvá z poměrů práva soukromého, pročez není nadán pravomocí věc projednat a rozhodnout.
7. Odvolací soud považuje za nutné soudu prvního stupně dále vytknout, že řízení podle § 104 odst. 1 o. s. ř. zastavil, aniž by v souladu s větou druhou tohoto ustanovení určil orgán,

Shodu s prvopisem potvrzuje S.K.

který je příslušný o věci rozhodnout a tomuto orgánu věc po právní moci usnesení postoupil. Zvoleným postupem totiž v daném případě došlo k odepření spravedlnosti (*denegatio iustitiae*) (srov. PŘIDAL, Ondřej. § 104 [Nedostatky podmínky řízení]. In: SVOBODA, Karel, SMOLÍK, Petr, LEVÝ, Jiří, DOLEŽÍLEK, Jiří a kol. Občanský soudní řád. 3. vydání (2. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2023, marg. č. 6.). Za předpokladu, že soud prvního stupně dospěje k závěru, že nemá pravomoc věc projednat a rozhodnout, je povinen zároveň rozhodnout o postoupení věci orgánu, jehož pravomoc dána je. Pakliže takový orgán neexistuje, je k ochraně práv a oprávněných zájmů účastníků sporu povolán právě soud (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 2. 2001, sp. zn. 20 Cdo 2498/99 nebo dále usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 8. 2019, sp. zn. 25 Cdo 1262/2019). Soud prvního stupně se v řešeném případě v 7. odstavci napadeného usnesení pouze omezil na úsudek, že spor nelze rozhodnout za podmínek uvedených v části páté o. s. ř., neexistuje jiná speciální zákonná úprava, která by umožnila věc projednat a rozhodnout v občanskoprávním soudním řízení, tudíž není dána jeho pravomoc. Pakliže dospěl k tomuto závěru, měl v souladu se shora citovanou judikaturou věc sám projednat a rozhodnout, aby nedošlo k odepření spravedlnosti.

8. Ačkoliv nebyl postup soudu prvního stupně, spočívající v tom, že nejprve vyzval účastníky řízení, aby se vyjádřili k otázce jeho věcné nepřislušnosti ve smyslu § 104a odst. 2 věta druhá o. s. ř., a poté řízení z důvodu nedostatku jeho pravomoci podle § 104 odst. 1 o. s. ř. zastavil, zcela standardní, nejednalo se o postup nezákonný. Pakliže má soud za to, že není věcně příslušný, účastníci mají v souladu s § 104a odst. 2 věta druhá o. s. ř. právo se předtím, než soud věc předloží svému nadřízenému vrchnímu soudu k rozhodnutí o příslušnosti, k tomuto postupu vyjádřit. Jestliže však soud dospěje k závěru, že věc nespadá do jeho pravomoci, zákon mu již neukládá povinnost, aby předtím, než řízení zastaví a věc postoupí příslušnému orgánu, vyzval účastníky, aby se k zamýšlenému postupu soudu vyjádřili. Vzhledem k tomu, že soud prvního stupně dospěl k celkově nesprávnému závěru, že nemá pravomoc danou věc rozhodnout (a i kdyby tuto pravomoc skutečně neměl, tak nerozhodl o postoupení věci příslušnému orgánu, popř. o ponechání si věci s ohledem na to, že takový orgán není), odvolací soud se tak za těchto okolností nezabýval otázkou, zda se v daném případě jednalo o tzv. překvapivé rozhodnutí.
9. Na základě shora uvedeného je tedy zřejmé, že soud prvního stupně je nadán pravomocí věc projednat a rozhodnout, neboť se v daném případě, tj. nároku na zaplacení žalované částky ze smlouvy o financování projektu, nepochybně jedná o spor vyplývající z poměrů soukromého práva ve smyslu § 7 odst. 1 o. s. ř.
10. Z tohoto důvodu shledal odvolací soud napadené usnesení o zastavení řízení nesprávným a postupoval proto podle § 220 o. s. ř. a napadené usnesení změnil tak, že se řízení nezastavuje.

Poučení:

Proti tomuto usnesení lze podat za podmínek uvedených v § 237 o. s. ř. dovolání ve lhůtě dvou měsíců od jeho doručení. Dovolání se podává k Nejvyššímu soudu České republiky prostřednictvím soudu prvního stupně. Přípustnost dovolání zkoumá dovolací soud (§ 239 o. s. ř.).

Praha 5. února 2024

JUDr. Jana Knotková v. r.
předsedkyně senátu